

Imkeren met de Golzkast

Tekst en foto's dr. Friedrich Pohl, vertaling Wietse Bruinsma

Op 24 mei van dit jaar was Dr. Friedrich Pohl, bekend Duits imker en bijenauteur, in Rhenen om bij 'De Werkbij' samen met Jan Charpentier een dag te verzorgen over het imkeren met de Golzkast. Vanwege de belangstelling voor het imkeren met deze kast leek het een goed idee om een artikel van zijn hand te vertalen in het Nederlands. Het artikel is oorspronkelijk gepubliceerd in de *Allgemeine Deutsche Imker Zeitung (ADIZ)* 2012 nr. 1. Hier de eerste aflevering.

De Golzkast, genoemd naar zijn ontwerper Wolfgang Golz (overleden in 2007) uit de omgeving van Bremen, Duitsland, is een zogenaamde '*Längs-lagerbeute*', waarbij alle ramen op één niveau liggen, een 'bungalowkast', dus. In de ca. 73 x 70 cm grote kast staan twee rijen met ieder 17 raampjes, achter elkaar geplaatst vanaf het vlieggat gezien. Midden in de kast scheidt een vast ingebouwd moerrooster de twee compartimenten. De raampjes staan in koudbouw geplaatst. De voorste rij wordt als broedruimte gebruikt, de achterste als honingkamer. Deze wordt alleen geopend en van raampjes voorzien indien nodig.

Overzicht van de kast

Na het afnemen of opklappen van het deksel en de beide isolatieplaten hebben we direct een overzicht over de beide ruimtes. Bewerking van broed- en honingruimte gebeurt dus zonder

verder tillen. Dit is waardoor de kast de roep heeft gekregen van een 'oudemannenkast'. Maar imkers van allerlei leeftijden en van beiderlei geslacht gebruiken de Golzkast. Zo is ook te verklaren dat de Duitse firma Holtermann deze kast opnieuw aanbiedt. Deze is uitgevoerd in de raampjesmaatuitvoering Kuntzsch Hoog.

De huidige uitvoering van de kast bevat ook een varroalade. Een andere kastenproducent, de Duitse firma Lonnemann biedt de kast ook aan met een nog groter aantal raampjes, en wel 2 x 20, en ook in andere, in Duitsland meer gebruikelijke, raampjesmaten. Voor de bijen is de raampjesmaat Kuntzsch Hoog echter bijzonder geschikt. Dit raam is 335 mm hoog en 280 mm breed, inclusief oren.

De kast wordt sinds jaren niet meer aangeboden in styropor maar uitsluitend in hout.

Verschillen met stapelkasten

- Extra ruimte voor het volk kan alleen worden gegeven door de honingkamer vrij te geven. Deze is gescheiden van de broedruimte door een verticaal moerrooster. Het opzetten van een tweede etage met raampjes is niet voorzien; en ook niet nodig bij de juiste bedrijfswijze.
- De niet-gebruikte raampjes (bijv. voor de honingkamer) worden in een aparte kist opgeslagen.
- Het grootste verschil met de stapelkast is dat alle raampjes zich op dezelfde werkhoogte bevinden: goed voor de rug!

De Golzkast moet nooit zo laag als een stapelkast worden opgesteld, maar zó dat de imker met rechte rug de ramen kan lichten. Bij vrijstaande kasten kan men de ramen vanaf beide zijanten of van de achterkant uithalen. Dat werkt prettiger dan wanneer de kasten in een rij zijn opgesteld, waarbij men alleen van de achterkant kan werken. In dat laatste geval heeft men lange armen nodig en/of riskeert men verkeerde lichaamshoudingen aan te nemen.

Reizen met de Golzkast is slechts tot op zekere hoogte praktisch mogelijk. Men kan weliswaar een of twee kasten vervoeren met een personenauto, maar zonder helper is dat niet mogelijk. Als men meerdere volken tegelijkertijd wil vervoeren heeft men uiteraard een aanhanger nodig. De praktijk leert dat de meeste Golzimmers standimkers zijn.

Pro's en contra's van de Golzkast

- + Zwermcontrole zonder kasten af te hoeven nemen.
- + Bij vrije opstelling werken van drie kanten.
- ± Redelijk aan te passen aan volkssterkte en honingvoorraad met een afscheidingschot.
- Kistje nodig om niet gebruikte raampjes te vervoeren.
- Slechts beperkt geschikt voor reisimkerij.
- Slechts weinig producenten, daarom kasten relatief duur.

Bevolken van de Golzkast

Wie begint met een Golzkast krijgt maar zelden afleggers of volken op Kuntzsch Hoog-formaat. Daarom moeten we bij het bevolken van een nieuwe kast creatief te werk gaan.

Ik probeer het onelegante en kleverige werk van raat uitsnijden te vermijden. Maar er zijn andere mogelijkheden: simplexramen kunnen rechtop in de Golzkast gezet worden, na met een nijptang de oren van de raampjes verwijderd te hebben. Zo wordt een aflegger raam voor raam in dezelfde volgorde in de Golzkast overgebracht. Als men de ramen een beetje scheef

zet kunnen ze niet omvallen. Om de juiste afstand tussen de ramen te bewaren kunnen we kleine houtjes plaatsen. Daarop aansluitend plaatsen we dan drie of vier Kuntzsch Hoog ramen met kunstraat en een kleine voercontainer of een voerraam in Kuntzsch Hoog formaat met suikerwater en wat houtsnippers of kurk om verdrinken van de bijen te voorkomen. Het niet bezette deel van de kast wordt met een scheidingswand afgesloten. De simplexramen worden na het uitlopen van de bijen weggenomen en omgesmolten. Mochten deze ramen al met honing gevuld zijn geraakt, bij grote afleggers, dan kunnen we ze achter

Inkwartieren van een zwerm.

Kuntzsch Hoog raam en twee Mini-Plus raampjes.

kunstraat. De moeder gaat al snel naar de pas uitgebouwde Kuntzsch Hoog ramen. Na het uitlopen van het broed haalt men de oude ramen weg. Het verdient aanbeveling om de ramen van afwijkend formaat met plastic folie af te dekken aangezien er anders gemakkelijk wildbouw kan ontstaan.

Als men bij de koninginnenteelt Mini-Plus kastjes gebruikt kan men voordeel trekken uit het feit dat twee Mini-Plus raampjes boven elkaar bijna hetzelfde formaat hebben als een Kuntzsch Hoog raam. Alleen de bovenlat ontbreekt, maar we kunnen de raampjes aan een bovenlat bevestigen met draad of klemmen. De uitbreiding volgt dan met Kuntzsch Hoog ramen met kunstraat. Een klein nadeel hierbij is dat de bijen bij goede dracht de zij-kanten van de raampjes met wildbouw opvullen daar de Mini-Plus raampjes iets smaller zijn dan Kuntzsch Hoog. Natuur- en kunstzwermen kunnen we direct vanuit de zwermkast of kieps storten in de broedkamer die voorzien is van tien ramen met kunstraat. Daarbij moeten we het lege deel van de broedruimte afsluiten met een scheidingsplaat, zodat de zwerm op de goede plek met bouwen begint. Indrukwekkender is het om de zwerm door het vlieggat naar binnen te laten lopen. Mochten er zich meerdere moeren in de zwerm bevinden dan kunnen die eventueel bij het vlieggat worden afgevangen. Een houten plaat voor het vlieggat maakt dit (iets) gemakkelijker. Als de scheidingsplaat al van tevoren is geplaatst is het wel zaak om ter hoogte van het niet bezette deel van de broedkamer het vlieggat af te sluiten.

het moederrooster plaatsen. Ramen met een grotere maat (Langstroth, Zander) worden overlangs in de Golzkast geplaatst. Zo kan men zes ramen naast elkaar zetten. In het geval van een grote aflegger met vijftien ramen, dan kan men de moeder op vijf broedramen in de broedkamer plaatsen en de rest van de broed- en honingramen in de honingkamer plaatsen. Uitbreiding gebeurt dan wederom uitsluitend met ramen met

Pro's en contra's van de Golzkast

- + Mogelijk om zwerm in lege ruimte onder te brengen.
- + Mogelijk om zwerm van voren te laten inlopen.
- ± Aanpassing van de ruimte via scheidingsplaat of voederraam mogelijk.
- ± Omwisseling van kasten slechts beperkt mogelijk.
- Om te zetten afleggers hebben maar zelden hetzelfde formaat ramen. ●